

Ученици при народнитѣ първоначални училища въ Царство България презъ 1927/1928 учебна година

Elèves des écoles primaires nationales dans le Royaume de Bulgarie pendant l'année scolaire 1927/1928

Уводъ. — Учението въ първоначалнитѣ училища е задължително и безплатно за всички поданици на българската държава (чл. 29 отъ Закона за нар. просвѣщение и чл. 78 отъ Конституцията). Това задължение се простира върху всички деца, които тѣлесно и умствено сж нормално развити и сж на възраст отъ 7 до 14 год. Освобождаватъ се отъ задължение да посещаватъ народнитѣ първоначални училища ония деца, които получаватъ съответно образование въ частни училища или у дома си (чл. 29, ал. III отъ с. з.). Споредъ чл. 42 отъ сега действующия законъ за народното просвѣщение и чл. 43 отъ този отъ 1921 год., принципътъ, както по отношение на задължителността, така и по отношение на безплатността, обгръща и прогимназията. Въ нея учението трае три години и е задължително за деца до 14 годишна възраст.

Принципътъ на безплатното и задължително учение е билъ легналъ още въ първия законъ за народното просвѣщение, приетъ въ 1891 г. Споредъ чл. чл. 8 и 9 на този законъ, началното учение е задължително и безплатно за всички нормално развити деца на български поданици на възраст отъ 6—12 години. Тогава началното учение се получаваше въ детскитѣ и основнитѣ училища, като основното учение е траяло 6 години и се раздѣляло на 3 курса — първи, срѣденъ и горенъ, всѣки отъ които е траелъ по две години и се е подраздѣлялъ на две отдѣления. Сжщо и въ закона за народното просвѣщение отъ 1909 год. (чл. 31) сж прокарани принципитѣ, легнали въ чл. 78 на Конституцията, само че тукъ се говори за „задължителностъ на учението въ първоначалнитѣ училища“, което учение, съгласно чл. 33 отъ сжщия законъ, трае 4 години. Възрастта, която се обхваща отъ задължителното учение е увеличена отъ 7 до 14-та година. Всѣко дете на седмата навършена година е трѣбвало да постъпи въ училище, като до 14-та годишна възраст то трѣбва да следва, въ която възраст, ако свърши задължителния 4 годишенъ курсъ на първоначалното училище, ще продължи да следва две годишенъ допълнителенъ курсъ

(чл. 51) по 4 месеци всѣка година, съ три часа най-малко седмично занимание. Ако, обаче, до 14 годишна възраст не може да завърши даже и курса на първоначалното училище, детето не следва да бжде принудавано да отива повече на училище. Сжществено измѣнение, засѣгащо задължителността на учението, се направи съ законитѣ на народното просвѣщение отъ 1921 и 1924 години, като въ курса на задължителното учение се включи и учението въ прогимназията. Последната се нарече горенъ курсъ на основното училище и свършилиятъ този курсъ се счита, че е завършилъ основното образование. Задължителниятъ курсъ на учението стана 7 годишенъ — 4 години въ първоначалното училище и 3 години въ прогимназията — и трѣбва да бжде преминатъ отъ децата на възраст отъ 7—14 години. Ако, обаче, по известни причини, презъ казаната възраст детето не завърши курса на основното образование, законътъ не го задължава да посещава по-нататкъ училището. Така че, фактически сега, както и по-рано, задължително е само следването въ първоначалното училище и прогимназията презъ опредѣлена възраст. Обаче, ако подлежащитѣ на задължително учение деца живѣятъ въ села, въ които нѣма първоначално училище или прогимназия, и ако тѣзи села отстоятъ на повече отъ 3 клм. отъ такива, въ които има съответно училище, принципътъ на задължителното учение спрямо такива деца не се прилага.

* * *

Общи сведения. — Презъ 1927/928 уч. година въ народнитѣ първоначални училища сж записани 233,312 момчета и 215,158 момичета, а изобщо 448,470 деца. Отъ тѣхъ 3,363 момчета и 5,551 момичета никакъ не сж посещавали училището, а само сж били записани, и 473 момчета и 587 момичета сж посещавали училището по-малко отъ 10 дни следъ започване на редовнитѣ занятия. Отъ всички записани деца, 29,740 момчета и 28,145 момичета сж се записали не презъ опредѣленото отъ закона време за записване, а презъ течение